

مرکز بین‌رشته‌ای علم‌خواهران

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران

رشته: کلام اسلامی

عنوان:

بررسی اقتدا به هدایت انبیاء الهی از منظر علم کلام

استاد راهنما:

حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر عباسزاده جهرمی

پژوهشگر:

سعیده خدمتگزار

سال تدوین

۱۴۰۳

تحمیدیه

خدایا! تویی سزاوار ستایش های نیکو و بسیار بیشمار تو را ستودن، اگر تو را آرزو کنند، پس بهترین آرزویی، و اگر به تو امید بندند، بهترین امیدی.

خدایا! درهای نعمت بر من گشودی که زبان به مدح غیر تو نگشایم، و بر این نعمت ها غیر از تو را ستایش نکنم، و زبان را در مدح نومید کنندگان، و آنان که مورد اعتماد نیستند باز نکنم.

خداوندا! هر ثناگوئی از سوی ستایش شده پاداشی دارد به تو امید بستم که مرا به سوی ذخائر رحمت و گنجهای آمرزش آشنا کنی.

خدایا! این بنده توسست که تو را یگانه می خواند، و توحید و یگانگی تو را سزاوار است، و جز تو کسی را سزاوار این ستایش ها نمی داند.

خدایا! مرا به درگاه تو نیازی است جز فضل تو جبران نکند، و آن نیازمندی را جز عطا و بخشش تو به توانگری مبدل نگرداند، پس در این مقام رضای خود را به ما عطا فرما، و دست نیاز ما را از دامن غیر خود کوتاه گردان که «تو به هر چیزی توانایی».

اهدائیه

ثواب این مجموعه ای که درحد بضاعت تهیه شده تقدیم می شود به:

آسمانی ترین مادر، گل خوشبوی پیامبر، همنشین و همدم ساقی کوثر، تکبیر سبز ایمان، محور حدیث کساء ستاره ی نیلی دلهای عاشقان حضرت فاطمه الزهرا «سلام الله علیها» که همه ی ما درمکتب او شاگردی می کنیم.

و تقدیم به مؤسس مکتب شیعی، امام جعفر صادق «علیه السلام» که همه حوزه های علمیه مدیون وجیره خوار فقه جعفری اویند.

و تقدیم به یگانه منجی عالم بشریت، امام حاضر و قلب تپنده ی هستی، مهدی موعود «عجل الله تعالی و فرجه و شریف» که افتخار سربازی خویش را به من عطا کرد.

تشکر و قدر دانی

«من لم يشكر المنعم من المخلوقين لم يشكر الخالق»

ضمن ثنا و تشکر خداوند که هر چه توفیق و لطف است از او می باشد. از عنایات و لطف و توجه مدیریت محترم حوزه و همچنین از معاونت پژوهشی حوزه و تمام کسانی که در این مدت به من منت نهادند و مرا راهنمایی نمودند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

تشکر و سپاس خویش را از لطف و محبت استاد راهنما حجه الاسلام و المسلمین آقای عباس زاده جهرمی که مرا در این راه راهنمایی و هدایت فرمودند ابراز می نمایم و هم چنین تشکر می کنم از خانواده فداکارم که در تمام سختی ها مرا یاری می کنند. امیدوارم که این برگ سبز مقبول درگاه حق تبارک و تعالی قرار گیرد.

منابع و مأخذ

قرآن

منابع فارسی

۳. آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و دررالکلم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چاپ اول، ۱۳۶۶.
۴. ابن ابی الحدید، عبدالحمید، شرح نهج البلاغه، قم، کتاب خانه آیت الله مرعشی، ۱۴۰۴ ه. ق.
۵. ابن منظور، لسان العرب، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۱۶ ق.
۶. ابن بابویه، محمد بن علی، خصال، ترجمه محمد باقر کمره‌ای تهران، کتابچی، ۱۳۸۱.
۷.، الامالی، تهران، کتابچی، ۱۴۱۲
۸. الهندی، علاءالدین علی المتقی، کنز العمال، بیروت مؤسسه الرساله، ۱۴۰۹ ق.
۹. احتشامی، انوشیروان، سیاست خارجی در دوران سازندگی _ اقتصاد، دفاع و امنیت، برگردان: ابراهیم متقی، زهره پوستین چی، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۸.
۱۰. احمد عدوی، محمد، دعوت رسل به سوی خدا، بیروت دارالمعرفه، ۱۳۹۹.
۱۱. تاج لنگرودی، محمد مهدی، اخلاق انبیاء از آدم تا خاتم، تهران، مولف، ۱۳۷۰ بهشتی، احمد، اسلام و تربیت کودکان، نشر سازمان تبلیغات اسلامی چاپ و نشرین الملل، تهران، تابستان ۹۰.
۱۲. پاینده، ابوالقاسم؛ نهج الفصاحه؛ چاپ چهارم، تهران: دنیای دانش، ۱۳۸۲ ش.
۱۳. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات ألفاظ القرآن، بیروت. ۱۴۱۲
۱۴. زارعیان، حسن، مهارت های تربیتی، فرهنگ، تهران، ۱۳۹۷
۱۵. حجتی، سید محمد باقر، اسلام و تعلیم و تربیت، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵ ش.
۱۶. حسینیان، روح الله؛ حریم عفاف، (حجاب، نگاه)، چاپ اول، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، تابستان ۱۳۷۲.
۱۷. داودی، محمد، تربیت دینی، زیر نظر اعرافی پژوهشکده حوزه و دانشگاه قم تابستان ۸۰ ش.
۱۸. دشتی، محمد، ترجمه نهج البلاغه، نشر امیرالمؤمنین، قم پاییز ۸۹ ش.
۱۹. دلشاد، مصطفی، سیری در تربیت اسلامی، دریا، ۱۳۹۳ ش.

۲۰. شکوهی یکتا، محسن؛ روش تربیت اسلامی، دفتر تحقیقات و برنامه ریزی، ۱۳۶۵ش.
۲۱. ضیایی، علی اکبر، روش های تبلیغی حضرت موسی، هشتمین کنفرانس اندیشه اسلامی، تهران، ۱۳۶۷.
۲۲. عباسی مقدم، مصطفی، اسوه های قرآنی و شیوه های تبلیغی آنان، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
۲۳. عبدالفتاح طباره، سرگذشت نوح(ع)، انتشارات جهان آرا، تهران، ۱۳۸۹.
۲۴. فولادوند، محمد مهدی، ترجمه قرآن الکریم، نشر دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی، تهران، ۱۴۱۸ق.
۲۵. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، قم: نشر هجرت، ۱۴۰۹.
۲۶. فرحزاد؛ حبیب الله، ارامش زندگی در پرتو تقوا، شخصیات نشر: قم: طوبای محبت، ۱۳۹۵.
۲۷. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۱.
۲۸. قمی، علی بن ابراهیم؛ تفسیر القمی؛ تصحیح طیب موسوی جزایری؛ چاپ سوم، قم: دار الکتب، ۱۳۶۳ش.
۲۹. غزالی طوسی، ابو حامد امام محمد، کیمیای سعادت، جلد دوم، چاپ اول، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۵۴.
۳۰. عراقی، سید عزت الله، حقوق کار، انتشارات سمت، ۱۳۸۷.
۳۱. عروسی حویزی، عبد علی بن جمعه، تفسیر نورالثقلین، قم: انتشارات اسماعیلیان، ۱۴۱۵.
۳۲. کلینی، محمد بن یعقوب؛ کافی؛ تصحیح علی اکبر غفاری؛ چاپ سوم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۳ش.
۳۳. طباطبایی، محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، قم: انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه، ۱۳۶۳.
۳۴. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تهران: انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۷۲.
۳۵.، مکارم الاخلاق، تهران، سازمان تبلیغات، ۱۴۱۹.
۳۶. قرائتی، محسن، تفسیر نور، نشر مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، تهران، ۸۸ش.
۳۷. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، نشر دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۷۱ش.
۳۸.، اخلاق در قرآن،، ۱۳۸۸.

۳۹. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، انتشارات صدرا، قم ۱۳۷۷ ش.
۴۰. یزدی، عباس اسماعیل، فرهنگ تربیت، انتشارات دلیل ما چاپ اول قم بهار ۸۱
۴۱. فتحعلی خانی، محمود، (۱۳۷۹) آموزه‌های بنیادین علم اخلاق، محمد فتحعلی خانی، قم، مرکز جهانی علوم اسلامی،
۴۲. مصباح یزدی، محمد تقی، اخلاق در قرآن، به همت محمد حسین اسکندری، مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، چ اول، ۱۳۷۶ ش. (۳ ج در یک مجلد)
۴۳. صمدی، علی اکبر، آثار گناه در زندگی و راه جبران، مشخصات نشر: قم: مسجد مقدس جمکران ۱۳۸۵.
۴۴. جوادی آملی، عبدالله، حکمت عبادات، نشر اسرا، ۱۳۷۸ ش.
۴۵.، تفسیر تسنیم، نشر اسرا، ۱۳۷۹
۴۶. نراقی، احمد، معراج السعاده، ج ۱، قم: انتشارات هجرت، ۱۳۷۸
۴۷. فخر رازی، تفسیر کبیر، دار الشروق - بیروت - القاهرة الطبعة: السابعة عشر - ۱۴۱۲
۴۸. رحمت اله مرزوقی، مبانی و اصول تعلیم و تربیت با نگاهی به تحولات دوران معاصر؛ نویسنده، ناشر چاپی، انتشارات آوای نور؛ سال انتشار، ۱۳۹۷
۴۹. حسینی همدانی، محمد، انوار درخشان، فرهنگ، تهران، ۱۳۸۷
۵۰. سید قطب، فی ضلال القرآن، مصطفی خرم‌دل، الناشر: دار الشروق - بیروت - القاهرة الطبعة: السابعة عشر - ۱۴۱۲
۵۱. عقیف عبدالفتاح طباره، داستان پیامبران در قرآن، ناشر: نشر معارف. نویسنده: مترجم: - سال نشر: ۱۴۰۰.
۵۲. علی اصغر رضوانی؛ آداب گفتگو و مناظره از دیدگاه قرآن و روایات؛ ناشر: دلیل ما؛
۵۳. رضا، محمد رشید. المنار، چاپ دوم، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.
۵۴. جعفر سبحانی، منشور جاوید، نشر کتابچی، تهران، چاپ ششم، ۱۳۷۶ ش.
۵۵. عاملی، ابراهیم، تفسیر عاملی، مشخصات ظاهری. ج. یادداشت‌ها. موضوعات.
۵۶. بحرانی، هاشم، تفاسیر البرهان فی تفسیر القرآن تفسیری از قرآن، بیروت، ۱۴۱۴
۵۷. بهاء‌الدین شریف لاهیجی، تفسیر شریف لاهیجی، چاپ دوم، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.
۵۸. مدرسی، محمد تقی، من هدی القرآن، نشر: تهران: دار محبی الحسین، ۱۳۷۷

۵۹. محمدعلی خزائلی، کتاب جدل و استدلال در قرآن کریم، انتشارات گنج عرفان - ۱۳۸۲.
۶۰. احمد حسین شریفی. آیین زندگی (اخلاق کاربردی) ویراست دوم. ناشر: نشر معارف.
- نویسنده: مترجم: - سال نشر: ۱۴۰۰.
۶۱. علی میرلوحی، شرایط موفقیت تبلیغ،..تهران:دانشگاه امام صادق، نشر کتابچی، ۱۳۷۶ش.

منابع عربی

۶۲. آلوسی، محمود بن عبدالله، روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم، محقق عبدالباری نشر دارالکتب العلمیه، بیروت، ۱۴۱۵ق.
۶۳. ابن شعبه حرانی، حسن بن علی؛ تحف العقول؛ تصحیح علی اکبر غفاری؛ چاپ دوم، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق.
۶۴. ابن کثیر، قصص الانبیاء، تحقیق مکتب التراث مؤسسه تاریخ العربی، بیروت، ۱۴۱۴ ه. ق.
۶۵. ابن عاشور، محمد طاهر، تفسیر التحریر و التنویر، نشر مؤسسه تاریخ العربی، بیروت، ۱۴۲۰ق.
۶۶. ابن فارس، احمد، معجم مقاییس اللغة، نشر مکتبه الاعلام الاسلامی، قم، ۱۴۰۴ق.
۶۷. ابن بابویه، محمد بن علی، الامالی، نشر کتابچی، تهران، چاپ ششم، ۱۳۷۶ش.
۶۸. ابن بابویه، محمد بن علی، علل الشرائع، نشر کتابفروشی داوری، قم، چاپ اول، ۱۳۸۵ش.
۶۹. ابن بابویه، محمد بن علی، توحید صدوق، محقق و تصحیح هاشم حسینی، نشر جامعه مدرسین، قم، چاپ اول، ۱۳۹۸ق.
۷۰. ابن ابی الحدید، عبد الحمید بن هبه الله، شرح نهج البلاغه، نشر مکتبه آیت الله مرعشی نجفی، قم، چاپ اول، ۱۴۰۴ق.
۷۱. بحرانی، سید هاشم بن سلیمان، البرهان فی تفسیر القرآن، نشر مؤسسه بعثه، قم، چاپ اول ۱۳۱۴ش.
۷۲. حر عاملی، محمد بن حسن، تفصیل وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، نشر مؤسسه آل البيت، قم، ۱۴۰۹ق.
۷۳. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات الفاظ القرآن، محقق داودی صفوان، نشر دارالشامیه، بیروت، ۱۴۱۲ق.

۷۴. زمخشری، محمود بن عمر، الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل، نشر دارالکتاب العربی، بیروت، ۱۴۰۷ق.
۷۵. شاه عبدالعظیمی، حسین، تفسیر اثنی عشری، نشر میقات، تهران، ۱۳۶۳ش.
۷۶. طریحی، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرین، محقق حسینی اشکوری، نشر مرتضوی، تهران، ۷۵ش.
۷۷. طوسی، محمدحسن، التبیان فی تفسیر القرآن، تحقیق و تصحیح احمد حبیب قیصر المعالی، نش مکتب الاعلام الاسلامی، قم چاپ اول ۱۴۰۹ق.
۷۸. فیومی، احمد بن محمد، مصباح المنیر، نشر مؤسسه دارالهجره، قم، چاپ دوم، بی تا.
۷۹. فراهیدی، خلیل بن احمد، العین، نشر هجرت، قم، چاپ دوم، ۱۴۰۹ق
۸۰. قرشی بنابی، علی اکبر، قاموس قرآن، نشر دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۷۱ش
۸۱. کلینی، محمد بن یعقوب، الاصول والفروع من الکافی، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۷ش.
۸۲. مغنیه، محمدجواد، تفسیر کاشف، نشر بوستان کتاب، قم، ۷۸ش
۸۳. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، مؤسسه الطباعه ثالنشروزاره الثقافه ئالارشاد الاسلامی، تهران، ۱۴۱۶ق
۸۴. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار الجامعه لدرر اخبار الائمه الاطهار، مؤسسه الوفا، البعه الثانيه، ۱۴۰۳ق.
۸۵. محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، نشر موسسه دارالحديث، قم، ۱۴۱۹ق.
۸۶. سید رضی، (۱۳۷۹). نهج البلاغه. ترجمه محمد دشتی، قم، مشهور.
۸۵. نوری، میرزا حسن، مستدرک الوسائل، قم، مؤسسه آل البيت، ۱۴۰۸ ه. ق.